

Πανελλήνιο Συνέδριο της Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 14, Αρ. 2 (2026)

Πρακτικά 14ου Πανελληνίου Συνεδρίου Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών και Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

14^ο

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
και ΝΕΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ στην ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Διδασκαλία και Μάθηση στις Φυσικές Επιστήμες
στην Εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης: Έρευνες, Καινοτομίες και Πρακτικές

Στην μνήμη της Άννας Σπύριου

12-14 Απριλίου 2025

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ, ΔΠΘ
ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΘΕΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΔΠΘ

Εργαστήριο Διδακτικής της Φυσικής & Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας,
Τμήμα Φυσικής, Σχολή Θετικών Επιστημών,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

synedrio2025.enepht.gr

Αντιλήψεις Νέων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης 8, 9 και 12: Η Περίπτωση της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Αθηνά Ζαγανίδου, Ζαφειρία Σολομωνίδου, Σταματία Τζοβάρα, Χρυσούλα Τριάντη, Ελένη Κολοκούρη, Γεώργιος Μαρκοζάννης, Κατερίνα Πλακίτση

doi: [10.12681/codiste.9892](https://doi.org/10.12681/codiste.9892)

Αντιλήψεις Νέων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης σχετικά με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης 8, 9 και 12: Η Περίπτωση της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Αθηνά Ζαγανίδου¹, Ζαφειρία Σολομωνίδου², Σταματία Τζοβάρα²,
Χρυσούλα Τριάντη², Ελένη Κολοκούρη³, Γεώργιος Μαρκοζάννης⁴ και
Κατερίνα Πλακίτση⁵

^{1,2}Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια, ³Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό,

⁴Επίκουρος Καθηγητής, ⁵Καθηγήτρια,

^{1,2,3,5}Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

⁴Τμήμα Ιατρικής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

¹zaganidou777@gmail.com

Περίληψη

Η παρούσα εργασία βασίζεται σε εμπειρικά δεδομένα που προέρχονται από πρόσφατη έρευνα, η οποία πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή 188 προπτυχιακών φοιτητών ηλικίας 18 έως 24 ετών της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Σκοπός της έρευνας ήταν η διερεύνηση των αντιλήψεων των νέων σχετικά με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ), οι οποίοι έχουν καθοριστεί από τα κράτη-μέλη του ΟΗΕ στο πλαίσιο της Ατζέντας 2030, με στόχο την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης σε παγκόσμιο επίπεδο. Η εργασία επικεντρώνεται ειδικότερα στους Στόχους 8, 9 και 12, οι οποίοι αφορούν, αντίστοιχα, την αξιοπρεπή εργασία και την οικονομική ανάπτυξη (ΣΒΑ 8), την ανάπτυξη της βιομηχανίας, των υποδομών και της καινοτομίας (ΣΒΑ 9), καθώς και την υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή (ΣΒΑ 12). Μέσα από την ανάλυση των απαντήσεων των φοιτητών, αναδεικνύονται οι στάσεις, οι γνώσεις και οι προβληματισμοί τους γύρω από τα ζητήματα αυτά, ενώ επισημαίνονται οι προκλήσεις που συνδέονται με την κατανόηση και την εφαρμογή των συγκεκριμένων Στόχων. Τα ευρήματα καταδεικνύουν ότι, παρά το αυξανόμενο ενδιαφέρον των νέων για ζητήματα που σχετίζονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά περιθώρια για την ενίσχυση της ενημέρωσης και της ευαισθητοποίησής τους, ιδίως ως προς την ανάγκη εξισορρόπησης της οικονομικής πρόοδου με την κοινωνική δικαιοσύνη και την περιβαλλοντική προστασία. Συμπερασματικά, τονίζεται η σημασία υιοθέτησης ολοκληρωμένων και συντονισμένων πολιτικών και εκπαιδευτικών παρεμβάσεων, προκειμένου να ενισχυθεί η ενεργή συμμετοχή των νέων στην οικοδόμηση ενός πιο βιώσιμου και δίκαιου μέλλοντος.

Λέξεις κλειδιά: αξιοπρεπής εργασία, Ατζέντα 2030, βιομηχανία, βιώσιμη ανάπτυξη, υπεύθυνη κατανάλωση

Perceptions of Higher Education Students Regarding Sustainable Development Goals 8, 9, and 12: The Case of the School of Education Sciences at the University of Ioannina

Athina Zaganidou¹, Zafeiria Solomonidou², Stamatia Tzovara²,
Chrysoyla Trianti², Eleni Kolokouri³, Georgios Markozannes⁴ and
Katerina Plakitsi⁵

^{1,2}Postgraduate Student, ³Laboratory Teaching Staff, ⁴Assistant Professor, ⁵Professor,

^{1,2,3,5}Department of Early Childhood Education, University of Ioannina

⁴Department of Medicine, University of Ioannina

¹zaganidou777@gmail.com

Abstract

This paper is based on empirical data derived from a recent study conducted with the participation of 188 undergraduate students aged 18 to 24 from the School of Education Sciences at the University of Ioannina. The aim of the study was to explore young people's perceptions regarding the 17 Sustainable Development Goals (SDGs), which were established by the United Nations member states as part of the 2030 Agenda, with the objective of promoting sustainable development on a global scale. The present work focuses specifically on Goals 8, 9, and 12, which pertain respectively to decent work and economic growth (SDG 8), industry, innovation, and infrastructure (SDG 9), and responsible consumption and production (SDG 12). Through the analysis of students' responses, the study highlights their attitudes, knowledge, and concerns about these issues, while also identifying the challenges associated with the understanding and implementation of these specific goals. The findings indicate that, despite the growing interest of young people in matters related to sustainable development, there remains considerable room for strengthening their awareness and education—particularly regarding the need to balance economic progress with social equity and environmental protection. In conclusion, the study underscores the importance of adopting integrated and coordinated policies and educational initiatives to foster the active engagement of youth in building a more sustainable and just future.

Keywords: Agenda 2030, decent work, industry and infrastructure, responsible consumption, sustainable development

Εισαγωγή

Η σύγχρονη κοινωνία αντιμετωπίζει πειστικές προκλήσεις βιώσιμης ανάπτυξης, όπως η οικονομική ανισότητα, η περιβαλλοντική υποβάθμιση και η ανάγκη για τεχνολογική καινοτομία. Η Ατζέντα 2030 του ΟΗΕ, μέσα από τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) (Sustainable Development Goals [SDGs]), στοχεύει στην καταπολέμηση αυτών των προβλημάτων, προωθώντας ένα ολιστικό πλαίσιο δράσης. Παρότι έχουν γίνει προσπάθειες για την ενσωμάτωσή τους, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά κενά στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση, ιδιαίτερα για τους Στόχους 8 (Αξιοπρεπής Εργασία), 9 (Βιώσιμη Βιομηχανία) και 12 (Υπεύθυνη Κατανάλωση). Σύμφωνα με την έρευνα, οι νέοι φοιτητές αναγνωρίζουν περιορισμένες ευκαιρίες αξιοπρεπούς εργασίας και επισημαίνουν την ανάγκη για ενίσχυση των υποδομών και της καινοτομίας. Παρ' όλες τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί σε παγκόσμιο και εθνικό επίπεδο, η ενημέρωση, η κατανόηση και η πρακτική εφαρμογή αυτών των στόχων παραμένουν περιορισμένες. Οι νέοι της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ως μελλοντικοί επαγγελματίες και διαμορφωτές πολιτικών και αξιών, διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη διάδοση των αρχών της βιωσιμότητας. Ωστόσο, ερευνητικά δεδομένα δείχνουν ότι η ευαισθητοποίησή τους παραμένει χαμηλή, κυρίως λόγω έλλειψης εκπαιδευτικών πρωτοβουλιών και πρακτικής εμπλοκής (Μακρή, 2019). Η παρούσα μελέτη αξιοποιεί δεδομένα από 188 φοιτητές της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και στοχεύει στην καταγραφή των αντιλήψεών τους σχετικά με τους τρεις αυτούς ΣΒΑ. Παράλληλα, προτείνει πρακτικές παρεμβάσεις για την ενίσχυση της συμμετοχής και της εκπαίδευσής τους σε ζητήματα βιωσιμότητας.

Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Σύνοψη στόχου 8

Ο 8ος Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης, "Αξιοπρεπής Εργασία και Οικονομική Ανάπτυξη", επιδιώκει τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη που εφαρμόζεται στο περιβάλλον και ενισχύει τα κοινωνικά και εργασιακά δικαιώματα. Περιλαμβάνει την αύξηση της ΑΕΠ, τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την καταπολέμηση της παιδικής εργασίας και την προώθηση ίσων ευκαιριών (United Nations, 2015). Παρά την πρόοδο σε τομείς όπως ο κατώτατος μισθός και η τηλεργασία, η Ελλάδα αντιμετωπίζει προκλήσεις λόγω ανεργίας και ανισοτήτων.

Απαιτούνται συντονισμένες δράσεις για την πλήρη εφαρμογή του στόχου, με έμφαση στη δικαιοσύνη, την προστασία των δικαιωμάτων και τις ασφαλείς συνθήκες εργασίας (Τράντας, 2017). Οι νέοι εκφράζουν έντονη ανασφάλεια ως προς τις δυνατότητες επαγγελματικής αποκατάστασης στην Ελλάδα, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας.

Σύνοψη στόχου 9

Ο Στόχος 9 των ΣΒΑ αφορά την προώθηση της βιώσιμης βιομηχανικής ανάπτυξης, της καινοτομίας και της δημιουργίας ανθεκτικών υποδομών. Στόχος είναι η οικονομική πρόοδος να στηρίζεται στην τεχνολογική εξέλιξη, τη στήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τη δίκαιη πρόσβαση σε σύγχρονες υποδομές και την επένδυση στην επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη. Ειδικό βάρος δίνεται στην πράσινη και ψηφιακή καινοτομία, η οποία αποτελεί θεμέλιο για περιβαλλοντικά υπεύθυνες παραγωγικές δραστηριότητες. Στην Ελλάδα, η υστέρηση σε ερευνητική χρηματοδότηση, οι περιορισμένες συνεργασίες πανεπιστημίων-επιχειρήσεων και οι τεχνολογικές ανισότητες παραμένουν εμπόδια. Για την επίτευξη του στόχου απαιτείται εθνική στρατηγική για την καινοτομία, την ενίσχυση των περιφερειακών υποδομών και την ευρύτερη κοινωνική ευαισθητοποίηση (Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή [ΕΟΚΕ], 2019).

Σύνοψη στόχου 12

Ο Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) 12 στοχεύει στην ενίσχυση της υπεύθυνης παραγωγής και κατανάλωσης, μέσα από τη βελτίωση της αποδοτικότητας των πόρων, τη μείωση της σπατάλης και την περιβαλλοντική προστασία. Βασική προτεραιότητα είναι η μετάβαση προς κυκλική οικονομία, με παράλληλη αλλαγή στα καταναλωτικά πρότυπα και ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνείδησης των πολιτών. Στην Ελλάδα παρατηρείται πρόοδος σε επιμέρους τομείς, όπως η χρήση ανακυκλωμένων υλικών και η μείωση της χρήσης πλαστικής σακούλας. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά προβλήματα στη διαχείριση αποβλήτων, την επαναχρησιμοποίηση, καθώς και στη συστηματική ενημέρωση των πολιτών. Για την επίτευξη του στόχου απαιτείται ενίσχυση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και εφαρμογή στοχευμένων πολιτικών (Ελληνική Στατιστική Αρχή [ΕΛΣΤΑΤ], 2024).

Μεθοδολογία

Για την παρούσα ερευνητική μελέτη αξιοποιήθηκε ποσοτική μεθοδολογία, με κύριο εργαλείο συλλογής δεδομένων ένα δομημένο ερωτηματολόγιο κλειστού τύπου, το οποίο σχεδιάστηκε και διανεμήθηκε μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας Google Forms. Το ερωτηματολόγιο περιλάμβανε συνολικά 21 ερωτήσεις, κατανεμημένες σε δύο βασικές ενότητες: η πρώτη αφορούσε στα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων, όπως το φύλο, η ηλικία, ο τόπος διαμονής και η εθνικότητα, ενώ η δεύτερη στόχευε στη διερεύνηση του βαθμού εξοικείωσης, των στάσεων, των αντιλήψεων και των προθέσεων των συμμετεχόντων σε σχέση με τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) του ΟΗΕ.

Οι ερωτήσεις ήταν κλειστού τύπου και περιλάμβαναν τόσο ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής όσο και ερωτήσεις τύπου Likert πέντε βαθμίδων (1 = «Καθόλου» έως 5 = «Πάρα πολύ»), οι οποίες επέτρεψαν τη στατιστική ποσοτική ανάλυση των δεδομένων που προέκυψαν από τις απαντήσεις. Η διατύπωση και διάρθρωση των ερωτήσεων βασίστηκε εν μέρει σε πρότυπο ερωτηματολόγιο που διατίθεται διαδικτυακά και έχει σχεδιαστεί για την αξιολόγηση της ευαισθητοποίησης γύρω από τους ΣΒΑ

(<https://www.startquestion.com/survey-ideas/sdgs/>).

Η διανομή του ερωτηματολογίου πραγματοποιήθηκε με δύο βασικούς τρόπους: αφενός μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, όπου η γραμματεία της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων προώθησε την πρόσκληση συμμετοχής στους φοιτητές του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών και του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής

Εκπαίδευσης, και αφετέρου μέσω των κοινωνικών μέσων δικτύωσης, με σκοπό την προσέγγιση ευρύτερου δείγματος από την ίδια πληθυσμιακή κατηγορία.

Η δειγματοληψία πραγματοποιήθηκε με τη μέθοδο του δείγματος ευκολίας, δηλαδή χωρίς τυχαία επιλογή αλλά με βάση την προσβασιμότητα και τη διαθεσιμότητα των συμμετεχόντων. Το τελικό μέγεθος δείγματος ανήλθε σε 188 άτομα, ηλικίας 18 έως 24 ετών, γεγονός που ενισχύει τη στοχευμένη μελέτη των απόψεων νέων ενηλίκων, κυρίως φοιτητών. Από τους 188 συμμετέχοντες, 179 ήταν γυναίκες (95,2%) και 9 άνδρες (4,8%), ενώ το 98,9% δήλωσε ελληνική καταγωγή. Το 49,5% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι διαμένει σε περιοχές της Ηπείρου και των Νησιών του Ιονίου, ενώ το υπόλοιπο 50,5% προέρχεται από άλλες γεωγραφικές περιοχές της Ελλάδας.

Η στατιστική επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων πραγματοποιήθηκε με χρήση του λογισμικού Jamoni, ενός σύγχρονου εργαλείου ανοικτού κώδικα για στατιστικές αναλύσεις. Η επιλογή του συγκεκριμένου λογισμικού βασίστηκε στην ευχρηστία του, στη φιλική προς τον χρήστη διεπαφή και στη δυνατότητά του να προσφέρει αξιόπιστα περιγραφικά και επαγωγικά στατιστικά αποτελέσματα, τα οποία συνέβαλαν ουσιαστικά στην τεκμηρίωση των ευρημάτων της παρούσας μελέτης.

Αποτελέσματα

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, οι πολίτες θεωρούν ότι ορισμένοι από τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης χρήζουν άμεσης προτεραιότητας. Συγκεκριμένα, πρώτος σε σημασία αναδείχθηκε ο στόχος για την Καλή Υγεία και Ευημερία, τον οποίο επέλεξε το 45,4% των ερωτηθέντων. Ακολουθεί ο στόχος για τη Μηδενική Πείνα με 40,4%, ενώ στην τρίτη θέση βρίσκεται ο στόχος για την Ποιοτική Εκπαίδευση με ποσοστό 37,2%. Ο στόχος για τη Μηδενική Φτώχεια συγκέντρωσε το 35,1% και εκείνος για την Ισότητα των Φύλων το 30,3%. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ένα ποσοστό 38,3% των συμμετεχόντων δήλωσε πως θεωρεί όλους τους στόχους εξίσου σημαντικούς, χωρίς να ξεχωρίζει κάποιον ως περισσότερο επείγοντα.

Όσον αφορά τα μέτρα που οι πολίτες λαμβάνουν ατομικά για να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων, διαπιστώθηκε ότι οι περισσότεροι δίνουν έμφαση στην πρόληψη στον τομέα της υγείας, με ποσοστό 65,4%. Ακολουθεί η προσφορά αντικειμένων σε άτομα που έχουν ανάγκη, την οποία επιλέγει το 58% των συμμετεχόντων, ενώ η υποστήριξη της ειρήνης, της δικαιοσύνης και της ισότητας συγκεντρώνει 54,8%. Σημαντική είναι και η συμμετοχή σε δραστηριότητες όπως η ανακύκλωση (52,1%), η άθληση (41%), η μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος (38,8%) και η υγιεινή διατροφή (37,8%). Το ίδιο ποσοστό (37,8%) δηλώνει πως φροντίζει για τη σωστή διαχείριση των οικονομικών πόρων του, υπερασπίζεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και γενικότερα υιοθετεί στάση ενεργού πολιτειότητας, όπως καταγράφεται και από το 36,2% των ερωτηθέντων. Επιπλέον, το 34% αναφέρει ότι μειώνει τη χρήση πλαστικού, ενώ ένα ισόποσο ποσοστό δηλώνει πως φροντίζει για την προσωπική του μόρφωση, συμμετέχει στη δια βίου μάθηση και στηρίζει την πρόσβαση όλων στην εκπαίδευση.

Ως προς τα μέσα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού γύρω από τους 17 στόχους, οι συμμετέχοντες αναγνωρίζουν ως πιο αποτελεσματικά τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα οποία συγκεντρώνουν 72,9%, ακολουθούμενα από τις διαδικτυακές πηγές με 62,2% και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα με 59%.

Σε ό,τι αφορά τα εμπόδια που δυσχεραίνουν την υλοποίηση της Ατζέντας 2030, οι πολίτες εντοπίζουν κυρίως τις πολεμικές συγκρούσεις, τις οποίες επισημαίνει το 44,7%. Ακολουθούν η κλιματική αλλαγή και η ρύπανση του περιβάλλοντος με ποσοστό 40,54%, καθώς και οι πολιτικές συγκρούσεις και οι κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες, αμφότερες με 38,2%. Επιπλέον, η ελλιπής ενημέρωση του κοινού θεωρείται πρόβλημα από το 33% των συμμετεχόντων, ενώ το 29,3% αποδίδει δυσκολίες στην επίτευξη των στόχων στο χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των πολιτών.

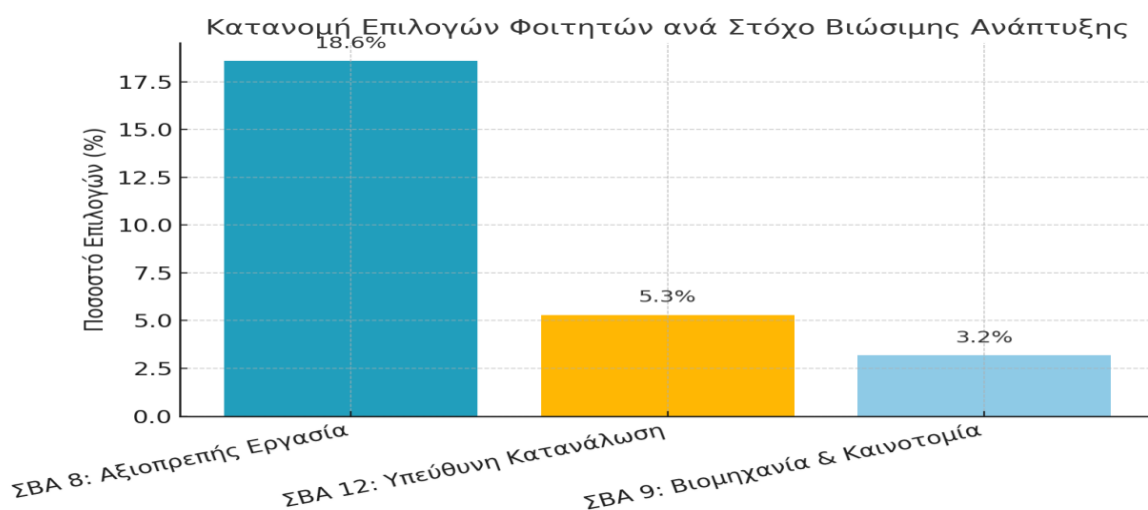
Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων ανέδειξε σημαντικές συσχετίσεις ανάμεσα σε συγκεκριμένες μεταβλητές. Παρατηρήθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στη γνώμη των ερωτηθέντων για τη σημασία της ενεργοποίησης των νέων ηλικίας 18-24 ετών και στον βαθμό εξοικείωσης των ίδιων με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης. Συγκεκριμένα, όσοι είναι περισσότερο εξοικειωμένοι με τους στόχους θεωρούν πιο σημαντική τη συμμετοχή της νεολαίας ($\chi^2 = 44,3 / p < ,001$). Επίσης, καταγράφηκε στατιστικά σημαντική σχέση ανάμεσα στη συχνότητα με την οποία οι πολίτες δηλώνουν ότι λαμβάνουν μέτρα για την επίτευξη των στόχων και στην εκτίμησή τους για τη σημασία της νεανικής συμμετοχής ($\chi^2 = 22,9 / p = ,029$). Αυτό δείχνει ότι όσο περισσότερο ενεργούν οι πολίτες στην καθημερινότητά τους για τους στόχους, τόσο περισσότερο αντιλαμβάνονται τη σημασία της δραστηριοποίησης των νέων.

Παράλληλα, διαπιστώθηκε στατιστικά σημαντική σύνδεση ανάμεσα στη συχνότητα λήψης μέτρων από τους ερωτηθέντες και στις μελλοντικές τους προθέσεις για ενασχόληση με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης ($\chi^2 = 26,0 / p < ,001$). Δηλαδή, όσο πιο συχνά υιοθετούν δράσεις σήμερα, τόσο πιο πιθανό είναι να συνεχίσουν να ασχολούνται με τους στόχους στο μέλλον. Εξίσου ενδιαφέρον εύρημα είναι η ισχυρή συσχέτιση ανάμεσα στη γνώμη των πολιτών για το πόσο απαραίτητη είναι η συμμετοχή του κοινού και στην αντίληψή τους για το αν είναι εφικτή η επίτευξη της Ατζέντας 2030 ($\chi^2 = 50,5 / p < ,001$). Όσοι θεωρούν κρίσιμη τη συμβολή των πολιτών, είναι και πιο αισιόδοξοι για την επίτευξη των στόχων.

Παρατηρήθηκε επίσης μια οριακά στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στην αντίληψη για την πιθανότητα επίτευξης των στόχων και στη σημασία που αποδίδεται στη συμβολή του ιδιωτικού τομέα ($\chi^2 = 25,9 / p = 0,055$). Τέλος, καταγράφηκε στατιστικά σημαντική συσχέτιση ανάμεσα στην εκτίμηση των πολιτών για την πιθανότητα επιτυχίας της Ατζέντας 2030 και στη σημασία που αποδίδουν στη συνεισφορά των διεθνών οργανισμών, ενισχύοντας την άποψη ότι η διεθνής συνεργασία είναι καθοριστικός παράγοντας επιτυχίας.

Συνολικά, τα ευρήματα της έρευνας καταδεικνύουν πως η επιτυχής εφαρμογή της Ατζέντας 2030 απαιτεί τη συντονισμένη συμμετοχή όλων: των πολιτών ανεξαρτήτως ηλικίας, των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, του ιδιωτικού τομέα, των εθνικών και τοπικών αρχών και των διεθνών οργανισμών. Η συνεργασία όλων αυτών των φορέων είναι απαραίτητη για να επιτευχθούν οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης μέσα στα χρονικά περιθώρια που έχουν τεθεί.

Γράφημα 1. Κατανομή Φοιτητών ανά Στόχο Βιώσιμης Ανάπτυξης (8, 9, 12)

Το Γράφημα 1 παρουσιάζει την κατανομή των επιλογών των φοιτητών σχετικά με τη σημασία τριών συγκεκριμένων Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ): του Στόχου 8 («Αξιοπρεπής Εργασία και Οικονομική Ανάπτυξη»), του Στόχου 12 («Υπεύθυνη Κατανάλωση και Παραγωγή») και του Στόχου 9 («Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές»).

Σύμφωνα με τα ευρήματα:

- Ο Στόχος 8 συγκεντρώνει το υψηλότερο ποσοστό επιλογών, καθώς 18,6% των συμμετεχόντων τον θεώρησε ως ιδιαίτερα σημαντικό. Αυτό αποτυπώνει την αυξημένη ευαισθητοποίηση των φοιτητών σε ζητήματα που αφορούν την εργασία, τις συνθήκες απασχόλησης και τη γενικότερη οικονομική ανάπτυξη.

- Ο Στόχος 12 επιλέχθηκε από 5,3% των ερωτηθέντων, γεγονός που υποδηλώνει περιορισμένη αλλά υπαρκτή αναγνώριση της σημασίας της υπεύθυνης κατανάλωσης και παραγωγής στη βιώσιμη ανάπτυξη.

- Ο Στόχος 9 συγκέντρωσε 3,2% των προτιμήσεων, καταδεικνύοντας ότι οι φοιτητές/φοιτήτριες δίνουν λιγότερη έμφαση σε θέματα που αφορούν την καινοτομία, τη βιομηχανία και τις υποδομές.

Η εικόνα αυτή καταδεικνύει πως, παρά την προώθηση των ΣΒΑ, οι φοιτητές δίνουν προτεραιότητα σε ζητήματα που άπτονται της άμεσης κοινωνικής και οικονομικής πραγματικότητας (όπως η εργασία), ενώ οι τεχνολογικοί και παραγωγικοί στόχοι φαίνεται να έχουν μικρότερη απήχηση στην παρούσα φάση της φοιτητικής τους συνείδησης.

Συμπεράσματα

Οι Στόχοι 8, 9 και 12 συνδέονται στενά με την προώθηση μιας βιώσιμης και δίκαιης ανάπτυξης. Ο ΣΒΑ 8 στοχεύει στην προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας και της οικονομικής ανάπτυξης, προσβλέποντας στη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας και την εξάλειψη της εργασιακής ανισότητας. Ο ΣΒΑ 9 επικεντρώνεται στην καινοτομία, τις ανθεκτικές υποδομές και τη βιώσιμη βιομηχανική ανάπτυξη, αναδεικνύοντας τη σημασία των τεχνολογικών επενδύσεων και της πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες. Τέλος, ο ΣΒΑ 12 αφορά τη μετάβαση προς υπεύθυνη παραγωγή και κατανάλωση, με στόχο την καλύτερη διαχείριση των φυσικών πόρων και τη μείωση της σπατάλης. Τα ευρήματα της έρευνας ανέδειξαν ότι, παρόλο που οι φοιτητές έχουν εν μέρει επίγνωση των στόχων αυτών, οι πρακτικές τους επικεντρώνονται κυρίως στην περιβαλλοντική διάσταση, με πιο διαδεδομένες ενέργειες την ανακύκλωση, την επαναχρησιμοποίηση και τη μείωση αποβλήτων. Ωστόσο, η στήριξη οργανισμών με δίκαιες εργασιακές πρακτικές και η κατανόηση της έννοιας της καινοτομίας παραμένουν σε χαμηλότερα επίπεδα. Η ανάγκη για συντονισμένες δράσεις και πολιτικές είναι επιτακτική, τόσο σε επίπεδο εκπαίδευσης όσο και σε επίπεδο κοινωνίας, προκειμένου να επιτευχθεί η ισορροπία μεταξύ οικονομικής προόδου, κοινωνικής ευημερίας και περιβαλλοντικής προστασίας. Η ενσωμάτωση των ΣΒΑ στην εκπαιδευτική διαδικασία και η καλλιέργεια της ενεργούς συμμετοχής των νέων αποτελούν ουσιαστικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση. Μελλοντικές έρευνες θα μπορούσαν να εστιάσουν στη διερεύνηση των στάσεων φοιτητών διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων απέναντι στους στόχους 8,9 και 12, καθώς και στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας εκπαιδευτικών παρεμβάσεων που στοχεύουν στην ενίσχυση της ενημέρωσης και της ενεργής συμμετοχής τους. Τέλος, προτείνεται να μελετηθούν τα εμπόδια και τα κίνητρα που επηρεάζουν τη συμπεριφορά τους σε θέματα δίκαιης εργασίας, καινοτομίας και υπεύθυνης κατανάλωσης, καθώς και οι δυνατότητες συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων και κοινωνικών φορέων για την προώθηση δράσεων βιώσιμης ανάπτυξης.

Βιβλιογραφία

Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ). (2024). Έκθεση παρακολούθησης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) στην Ελλάδα - 2024. ΕΛΣΤΑΤ.

https://www.statistics.gr/documents/20181/13491320/SDG_monitoring_report_2024.pdf/2e4870b9-269f-5c75-1f5c-85278c83b44e

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ). (2019). Προς μια βιώσιμη Ευρώπη έως το 2030, Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, NAT/760, COM(2019) 22.

<https://www.eesc.europa.eu/el/our-work/opinions-informationreports/opinions/reflection-paper-towards-sustainable-europe-2030>

Μακρή, Ι. (2019). *Agenda 2030: Στο δρόμο προς την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης & η πορεία της Ελλάδας: Εστιάζοντας στην ποιοτική εκπαίδευση και στην αξιοπρεπή εργασία & οικονομική ανάπτυξη*. Ενημερωτικά Σημειώματα ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ. Αθήνα: ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ.

Τράντας, Ν., (2017). *Ατζέντα 2030 του ΟΗΕ για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και Εθνικό Πλαίσιο εφαρμογής*.

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ). (χ.χ.). *Στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης: ΟΙΕ (Sustainable Development Goals - SDGs)*. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

<https://ypen.gov.gr/stochoi-viosimis-anaptyxis-oie-sustainable-development-goals-sdgs/>

United Nations. (2015). *Goal 8: Decent work and economic growth*.

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/economic-growth/>

United Nations. (χ.χ.) *Goal 9: Build resilient infrastructure, promote inclusive and sustainable industrialization and foster innovation*. United Nations Sustainable Development Goals.

https://sdgs.un.org/goals/goal9#targets_and_indicators

United Nations Regional Information Centre (UNRIC). (χ.χ.). *Στόχος 12: Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή*. UNRIC. <https://unric.org/el/στοχος-12υπευθυνηκαταναλωση-και-π/>